

må afgøres ud fra almindelige formueretlige principper om ekstinktion. Det følger af disse principper, at den panteret eller retsforfølgning, der skal fortrænge en utinglyst panteret, selv skal være omsætningsbeskyttet, dvs. ved tinglysning eller meddelelse i henhold til gældsbrevslovens § 31. Udlæg i fordringer er dog sikret ved udlæggets foretagelse. Erhververen ifølge aftale om underpant skal endvidere være i god tro på tidspunktet for aftalens anmeldelse til tinglysning, jf. tinglysningslovens § 5 om det særlige god tros-begreb i tinglysningsmæssig sammenhæng.

De foreslåede regler vedrører underpant i henhold til aftale, men ikke retsforfølgning. Udlæg mv. vil således fortsat skulle foretages i de enkelte fordringer i medfør af de almindelige regler herom i retsplejeloven. Efter retsplejelovens § 524 er skyldneren efter en udlægsbehæftet fordring frigjort ved betaling til den, hos hvem udlæg er gjort, under samme betingelser som ved betaling efter overdragelse af fordringen. Der er med reglen i stk. 2 ikke tilsigtet nogen ændring heri.

2. Overdragelse af skadesløsbreve anses i almindelighed for at være udtryk for, at der stiftes en ny panteret, der skal sikres efter de nærmere regler herom. Af klarhedshensyn er det imidlertid udtrykkeligt fastsat i bestemmelsens 2. pkt., at skadesløsbreve som nævnt i stk. 1 ikke kan overdrages. Den foreslåede regel hindrer både overdragelse til sikkerhed (frempantsætning) og overdragelse til eje.

Om de nærmere retsvirkninger af den foreslåede regel i 2. pkt. henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 (den foreslåede § 47 c, stk. 2, 2. pkt.).

3. Det følger af den foreslåede regel om tinglysning som sikringsakt, at panthaveren dermed ikke skal iagttage gældsbrevslovens § 31, stk. 1, hvorefter sikringsakten ved overdragelse til sikkerhed af simple fordringer er underretning herom til skyldner for at opnå beskyttelse mod godtroende aftaleerhververe.

Om det nærmere forhold til gældsbrevslovens regler henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 (den foreslåede regel i § 47 c, stk. 2).

Til § 47 e

Til stk. 1

1. Den foreslåede regel i *stk. 1* hindrer, at der kan stilles virksomhedspant, jf. § 47 c, eller fordringspant, jf. § 47 d, til fordel for skyldnerens eller pantsætterens nærstående, jf. konkurslovens § 2. Efter konkurslovens § 2 er nærstående 1) ægtefæller, slægtninge i op- og nedstigende linje, søskende, de nævnte personers ægtefæller og andre personer, der har stået hinanden særligt nær; 2) et selskab og en person, såfremt personen eller dennes nærstående direkte eller indirekte

ejer en væsentlig del af selskabets kapital; 3) to selskaber, såfremt det ene eller dets nærstående direkte eller indirekte ejer en væsentlig del af det andet selskabs kapital, eller såfremt en væsentlig del af begge selskabers kapital direkte eller indirekte ejes af samme person eller selskab eller af indbyrdes nærstående personer eller selskaber; 4) andre personer, selskaber eller organisationer, som har tilsvarende interessefællesskab som angivet under nr. 2 eller 3.

Den foreslåede regel i *1. pkt.* hindrer, at pantet stilles »til fordel for« skyldnerens eller pantsætters nærstående, og dermed, at der kan gives pant efter bestemmelsen i tilfælde, hvor panthaveren og skyldneren er nærstående (tredjemandspant), eller hvor panthaveren og pantsætteren er nærstående. Reglen hindrer derimod ikke, at skyldneren og pantsætteren er nærstående. »Skyldneren« vil sige den, der hæfter personligt for den gæld, der er sikret ved virksomhedspantet eller fordringspantet.

Efter 1. pkt. er pant, der stilles i strid med bestemmelsen, uden retsvirkning. Pantsætningen kan dermed hverken gøres gældende mellem parterne eller over for tredjemand.

Reglen i 1. pkt. forbyder, at der »stilles pant«, men ikke at nærstående på anden måde indtræder i pantet, formentlig mest praktisk forekommende ved subrogation, dvs. ved indfrielse af tredjemands fordring mod pantsætter, der er sikret ved fordringspant, efter de nærmere regler herom. Reglen er ligeledes ikke til hinder for, at panteretten fortsat er gyldig, hvis panthaveren og pantsætteren efter stiftelsen af pantet bliver nærstående, f.eks. hvis to selskaber fusionerer på et tidspunkt, hvor der består et gyldigt pantsætningsforhold mellem deres datterselskaber.

Hvis panthaveren efter pantets stiftelse er blevet nærstående til skyldneren eller pantsætteren, følger det imidlertid af den foreslåede regel i *2. pkt.*, at pantet ikke kan tjene til sikkerhed for gæld, der stiftes mellem parterne efter det tidspunkt, hvor parterne er blevet nærstående. Udtrykket »gæld, der stiftes« omfatter ikke renter og omkostninger, der automatisk påløber i medfør af den oprindelige aftale. Tjener virksomhedspantet eller fordringspantet til sikkerhed for en kassekredit, vil enhver indbetaling, efter det tidspunkt hvor parterne er blevet nærstående, nedbringe den sikrede fordring. Nye træk på kassekredit vil ikke være sikret ved virksomhedspantet eller fordringspantet.

Det følger endvidere af 2. pkt., at panteretten, fra dette tidspunkt hvor parterne bliver nærstående, ikke kan omfatte nye aktiver, der erhverves af pantsætteren. Udtrykket »erhverves« skal forstås på samme